

Výzkum možností spolupráce při šíření výsledků výzkumu a vývoje

analýza výsledků dotazníkového šetření

Státní technická knihovna v Praze

Úvod	3
Forma.....	3
Respondenti.....	5
Výsledky	6
Vyhodnocení jednotlivých otázek.....	6
Otázka č. 1 – Vznikají ve vaší instituci dokumenty, které by bylo možno zařadit do jedné či několika následujících kategorií?	6
Otázka č. 2 – Které finanční zdroje pro financování výzkumu a vývoje využíváte?	8
Otázka č. 3 – Která organizační složka je ve vaší instituci odpovědná za shromažďování a/nebo šíření výsledků výzkumné a vývojové činnosti?.....	11
Otázka č.4 - Jakým způsobem shromažďujete a zpřístupňujete informace o vaší výzkumné a vývojové činnosti?.....	13
Otázky č.5 a 6 - Uveďte, zda ve vaší instituci existuje předpis, který kodifikuje zpřístupnění výsledků výzkumné a vývojové činnosti. Pokud existuje, vložte odkaz na online verzi tohoto interního předpisu, případně uveďte označení, název, data vydání a platnosti tohoto interního předpisu.	16
Otázka č.7 – Které informační produkty STK znáte nebo využíváte?	19
Otázka č.8 - Využívali jste v minulosti Státní technickou knihovnou provozovaný Kooperační systém šedé literatury a databázi SIGLE (aktivně či pasivně)?.....	20
Otázka č. 9 - Odhadněte počet potenciálních uživatelů informací o nepublikovaných či polopublikovaných výsledcích výzkumu a vývoje v ČR, kteří pracují ve vaší instituci.....	22
Otázka č. 10 - Zaškrtněte klíčová slova, která nejlépe popisují obsah výzkumných či vývojových aktivit vaší instituce.....	23
Otázka č.11 - Považujete za výhodné, aby uživatelé měli možnost vyhledat dokumenty o výsledcích výzkumu a vývoje vaší instituce na společném místě s výsledky z jiných institucí?	26
Otázka č. 12 - Je pro vás přijatelná dohoda se Státní technickou knihovnou o spolupráci při uchování a/nebo zpřístupňování informací o výsledcích vašeho výzkumu a vývoje v plánovaném Národním úložišti šedé literatury?.....	29
Otázka č.13 - Prostor pro komentář k dotazníku či k navrhované spolupráci se Státní technickou knihovnou.....	32
Otázka č.14 – Počet zaměstnanců v instituci.....	34
Otázka č.15 – Typ instituce.....	34

Otázka č.16 – Název instituce a kontaktní údaje	35
Shrnutí	36

Úvod

Státní technická knihovna v Praze (STK, příspěvková organizace přímo řízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR) v souladu se svým statutem¹ řeší otázky budování Národního úložiště šedé literatury². V současnosti je tento projekt podporován Ministerstvem kultury v rámci výzkumného projektu identifikační kód DC08P02OUK007 „Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace“.

Při zpracovávání zadání projektu byla zjištěna potřeba získat informace a data potřebná pro realizaci projektu. Původci těchto informací mohou být producenti šedé literatury v ČR ze sféry výzkumu a vývoje, včetně vysokých škol, státní správy a podnikové sféry.

Jako forma získání informací bylo zvoleno dotazníkové šetření, s cílem zjistit současný stav zpracování a uchování dokumentů šedé literatury a rovněž legislativního (normativního) rámce zabezpečení produkce šedé literatury. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno pouze na producenty šedé literatury z výzkumných ústavů Akademie věd a veřejných vysokých škol. Výsledky dotazníkového šetření budou využity pro upřesnění potřeb producentů a uživatelů dokumentů šedé literatury v projektu Digitální knihovny pro šedou literaturu – „Národního úložiště šedé literatury“ (dále NUŠL).

Forma

Nevyhraněná typologická množina dokumentů šedé literatury byla pro účel tohoto dotazníku zúžena na dokumenty, které vznikají jako součást dokumentace výzkumu, jako podmínka pro absolvování studia daného stupně či jako součást publikačního procesu.

On-line dotazník byl připraven k vyplnění na webové stránce <http://nusl.stk.cz/archiv>. Koncem roku 2007 bylo provedeno první kolo dotazování, po jehož zhodnocení byli na počátku března 2008 v druhém kole znovu osloveni respondenti, kteří nereagovali na výzvu prvního kola. Oslovování probíhalo výhradně e-mailem. V prvním kole byli osloveni prorektorů pro vědu a výzkum vysokých škol a ředitelů výzkumných ústavů Akademie věd ČR. V druhém kole byli osloveni ředitelů a vedoucích knihoven jednotlivých institucí.

Vlastní dotazník byl realizován v systému Easyresearch.biz. Podpůrný informační aparát byl zpracován na webovém sídle <http://nusl.stk.cz/archiv> tak, aby zajistil komplexní informování o obsahu dotazníku ještě před jeho vyplněním respondenty. 15. května 2008 bylo dotazování uzavřeno a výše zmíněná webová stránka bude dále sloužit nejen k propagaci výsledků dotazníkového šetření, ale i k průběžnému informování o řešení projektu NUŠL.

Obsah a rozsah dotazníku byl testován ve spolupráci s našimi partnery na vysokých školách a výzkumných ústavech tak, aby byl maximalizován informační přínos pro zadavatele a minimalizovány nejasnosti a zbytečné otázky pro respondenty. Identifikační údaje (názvy, adresy,

¹ viz <http://www.stk.cz/statut.pdf>, článek 3 Hlavní úkoly a činnosti, bod j)

² Šedá literatura = polopublikované dokumenty, které nejsou publikovány obvyklým způsobem a nejsou proto dostupné na běžném knižním trhu (např. diplomové a disertační práce, výzkumné zprávy, interní dokumenty, oficiální publikace atd.). Pro vyhledávání a distribuci šedé literatury existují specializované informační systémy (např. databáze SIGLE) (viz TDKIV).

jména osob a kontakty) byly a jsou využity výhradně pro další cílenou komunikaci mezi Státní technickou knihovnou a respondenty.

Respondenti

Tabulka č. 1

	osloveno	reagovalo (včetně telefonického a e-mailového odmítnutí)	dotazník vyplnilo	vyplnilo v %
Vysoké školy	24	18	18	75 %
Výzkumné ústavy AV ČR	53	31	29	55 %
Celkem	77	49	47	61 %

Úplný seznam respondentů bude sloužit pro interní potřeby Státní technické knihovny.

V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno celkem 77 respondentů, z toho 47 z nich (61%) dotazník vyplnilo. 18 dotazníků bylo získáno z vysokých škol, 29 z výzkumných ústav AV ČR.

Jednotlivé otázky jsou dále vyhodnocovány nejen z celkového pohledu, ale u většiny z nich grafy zobrazují údaje jak z oblasti vysokých škol, tak z výzkumných ústavů AV ČR.

Počet institucí, které na danou otázku odpověděly, je znázorněn následující ikonou:

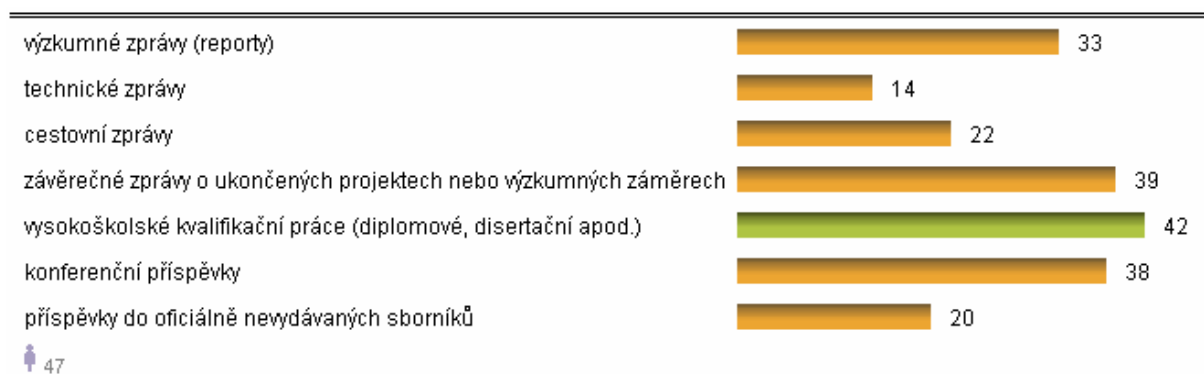
K vyhodnocení většiny otázek bylo použito grafické znázornění, a to buď v absolutních počtech, nebo v procentuálním vyjádření prostřednictvím grafů. Procenta jsou v těchto grafech počítána vždy z podílu celkového počtu respondentů nebo respondentů v dané kategorii.

Výsledky

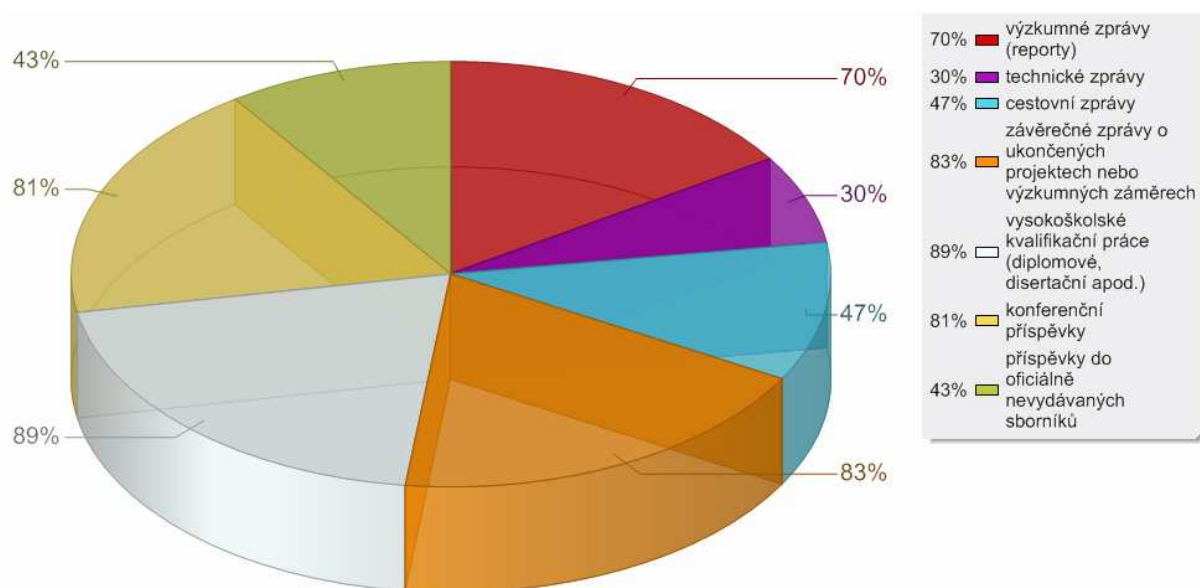
Vyhodnocení jednotlivých otázek

Otázka č. 1 – Vznikají ve vaší instituci dokumenty, které by bylo možno zařadit do jedné či několika následujících kategorií?

Graf č. 1 - otázka č. 1 celkem

Graf č. 2 - otázka č. 1 celkem (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

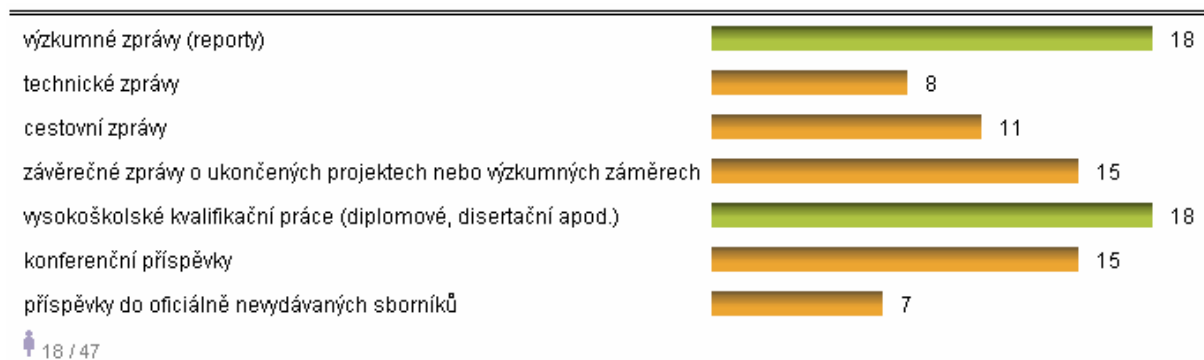
Cílem otázky bylo zjistit, které druhy šedé literatury v jednotlivých institucích vznikají. Bylo možno označit více možností. Na otázku odpovědělo všech 47 dotázaných institucí. V otázce nebylo zohledněno, zda se jedná o tištěné či elektronické verze dokumentů.

Ze získaných hodnot vyplývá, že nejčastěji vytvářeným dokumentem jsou vysokoškolské kvalifikační práce (VŠKP), závěrečné zprávy o ukončených projektech nebo výzkumných záměrech (projektové zprávy). Vysoké zastoupení mají rovněž konferenční příspěvky a výzkumné

zprávy. Ostatní typy dokumentů šedé literatury jsou zastoupeny u méně než poloviny z dotazovaných institucí.

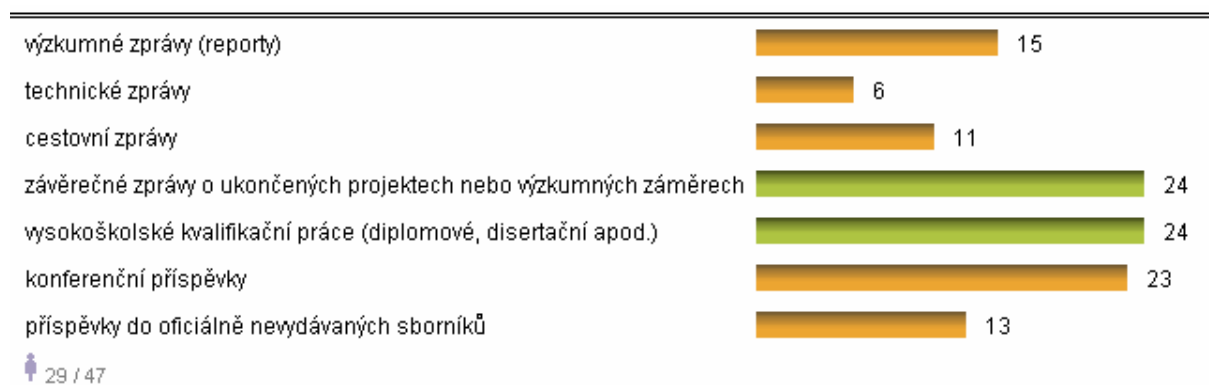
Součástí NUŠL by tedy měly být všechny zastoupené dokumenty, tato typologie bude dále rozšiřována dle potřeb institucí.

[Graf č. 3 - otázka č. 1 - VŠ](#)

V rámci všech dotázaných vysokých škol jsou nejčastěji zastoupeným dokumentem jak vysokoškolské kvalifikační práce, tak práce výzkumné, tyto dokumenty se vyskytují na všech dotazovaných vysokých školách. V 15 z dotazovaných vysokých škol vznikají závěrečné zprávy o ukončených projektech nebo výzkumných záměrech a konferenční příspěvky.

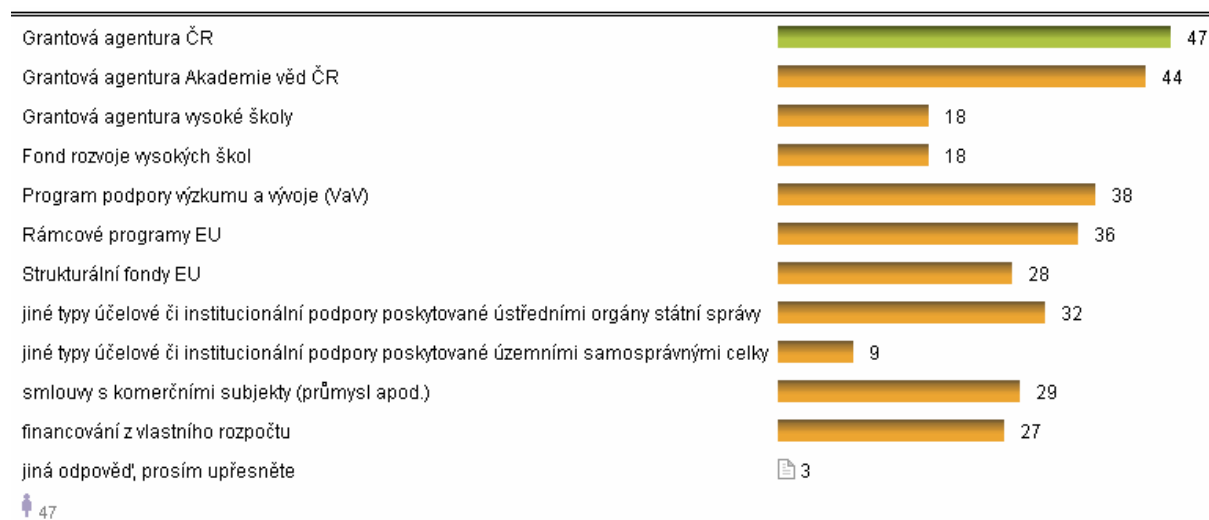
[Graf č. 4 - otázka č. 1 - AV ČR](#)

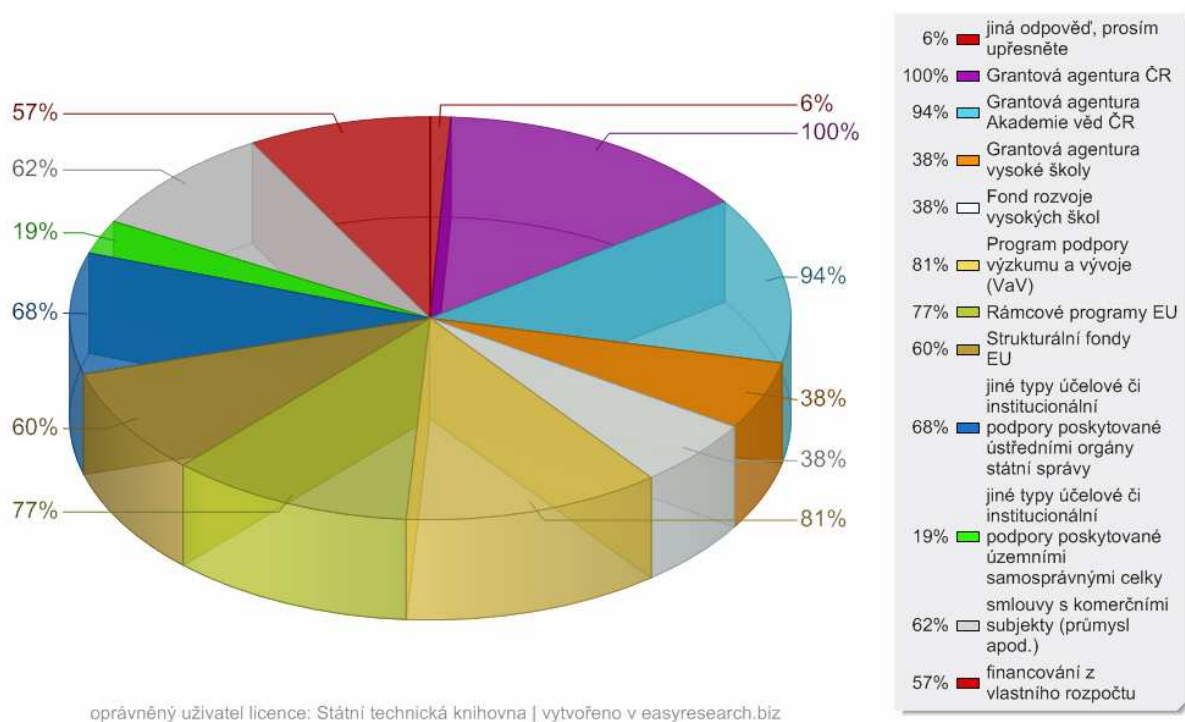
V rámci ústavů Akademie věd České republiky jsou stejně jako u vysokých škol nejvíce zastoupeny vysokoškolské kvalifikační práce a to u 24 ústavů z 29 dotázaných. Závěrečné zprávy o ukončených projektech vypracovává 24 ústavů z 29. Ve 23 ústavech vznikají konferenční příspěvky, v 15 výzkumné zprávy, ostatní dokumenty produkuje méně než polovina z dotazovaných ústavů.

Otázka č. 2 – Které finanční zdroje pro financování výzkumu a vývoje využíváte?

Graf č. 5 – otázka č. 2 – celkem

Graf č. 6 - otázka č. 2 - celkem (vyjádřeno v procentech)

Cílem otázky bylo zjistit zdroje financování využívané pro výzkumné a vývojové projekty. Na otázku odpovědělo všech 47 institucí.

Bylo možno označit více možností, případně doplnit nezahrnutou odpověď.

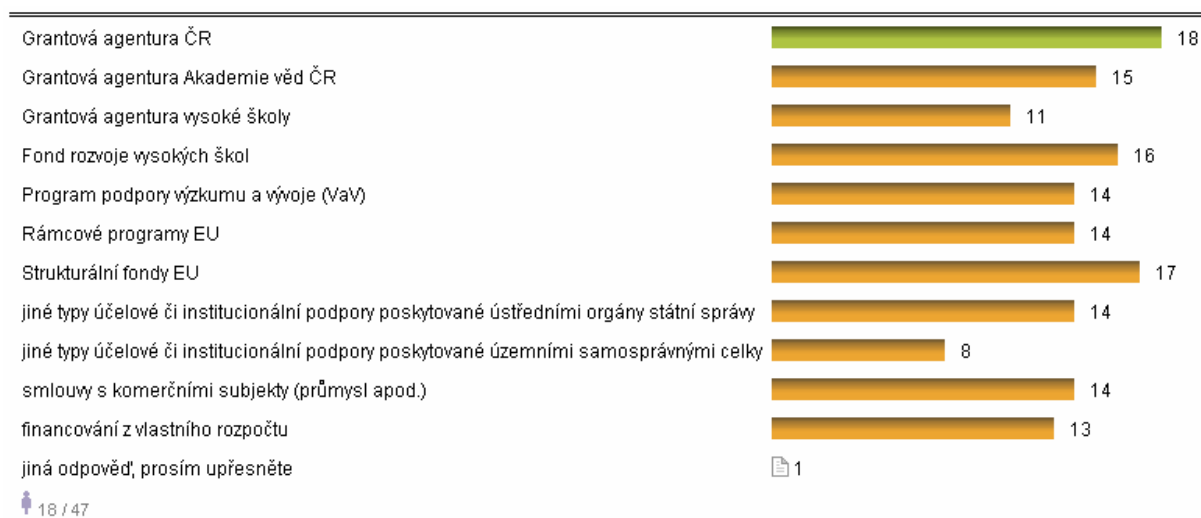
Všechny dotázané instituce (47) využívají možnosti financování nabízené Grantovou agenturou ČR a většina (44) Grantovou agenturou Akademie věd ČR. Tyto grantové zdroje jsou velice často doplňovány programy výzkumu a vývoje a jinými typy podpory poskytované

ústředními orgány státní správy (resortními ministerstvy aj.). Často jsou využívány též rámcové programy EU. Výše jmenované zdroje jsou zdroje ze státního rozpočtu, projekty z nich financované a dokumentace s nimi související by tedy měla být zpřístupněna pro všechny daňové poplatníky a to např. díky jednotnému rozhraní NUŠL.

Významná je i možnost financování z komerčních subjektů (29).

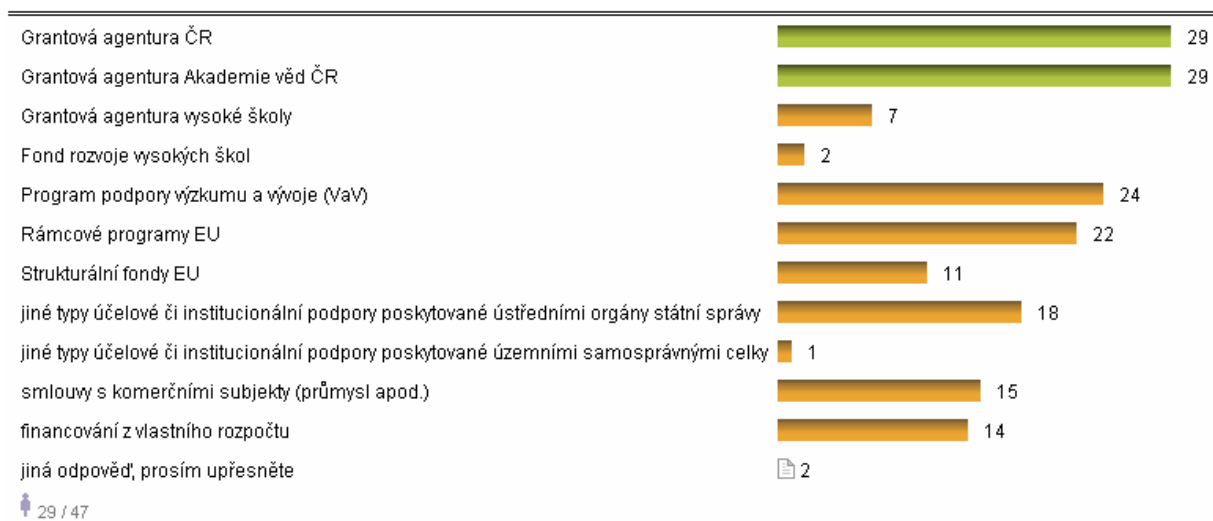
Tři instituce uvedly jinou odpověď, tzn. dvě jmenovaly další zdroje financování a to European Science Foundation a ministerstva (MPO, MŠMT). Jedna instituce uvedla, že tato otázka nesouvisí, dle jejich názoru, s řešením projektu NUŠL.

Graf č. 7 - otázka č. 2 - VŠ

Všechny vysoké školy své zdroje financování získávají u Grantové agentury ČR, většina ze Strukturálních fondů EU a Fondu rozvoje vysokých škol. Zajímavý je fakt, že 15 vysokých škol požaduje finance u Grantové agentury AVČR. S komerčními subjekty spolupracuje 14 vysokých škol. Jedna instituce uvedla, že tato otázka nesouvisí s NUŠL.

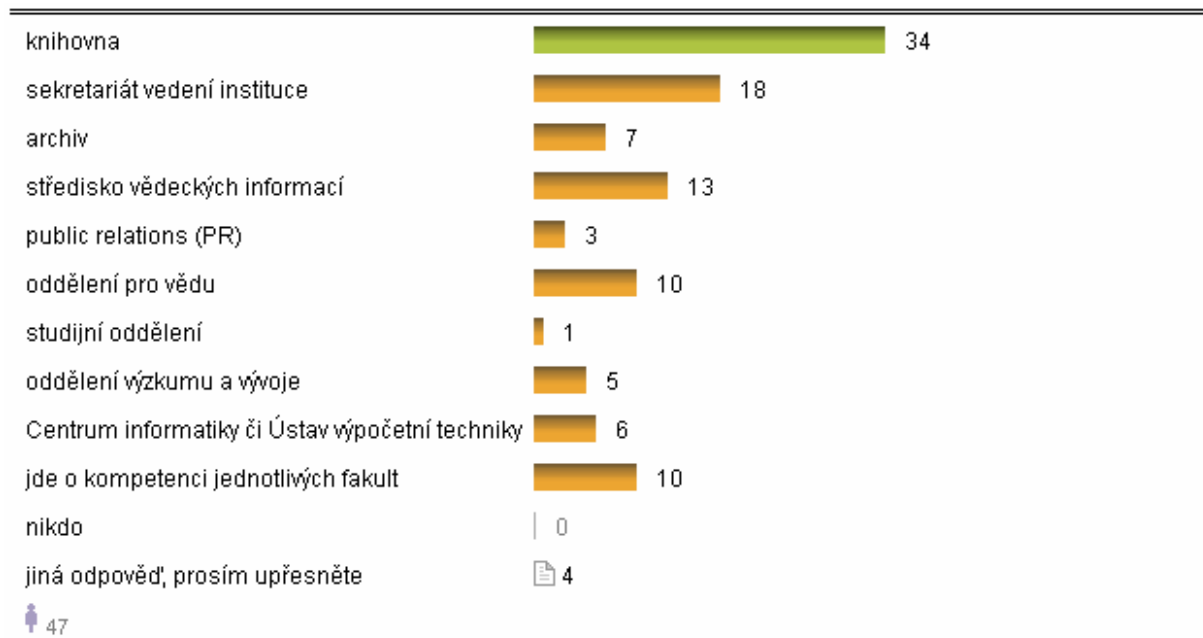
Graf č. 8 - otázka č. 2 - AV ČR

Všechny dotazované ústavy Akademie věd získávají finance z Grantové agentury ČR a Grantové agentury Akademie věd. Významné je financování z Programu podpory výzkumu a vývoje a Rámcových programů Evropské unie. Smlouvy s komerčními subjekty má 15 ústavů AV ČR. Dvě instituce jmenovaly další zdroje financování a to European Science Foundation a ministerstva (MPO, MŠMT).

Otázka č. 3 – Která organizační složka je ve vaší instituci odpovědná za shromažďování a/nebo šíření výsledků výzkumné a vývojové činnosti?

Graf č. 9 - otázka č. 3 - celkem

Pro úspěšnou realizaci projektu Národního úložiště šedé literatury je nutné kontaktovat pokud možno přímo organizační složku instituce, která má příslušnou agendu na starosti. Ve velké většině případů se jedná o knihovnu (34), další instituce uvedly středisko vědeckých informací (13). Pro řešení projektu NUŠL je tedy pozitivní, že komunikace s většinou institucí lze realizovat přes knihovnicko-informační pracoviště, se kterými STK spolupracuje i na jiných úkolech (např. zabezpečení mezinárodní meziknihovnické výpůjční služby)

Bylo možno označit více možností, případně doplnit nezahrnutou odpověď.

Cílem otázky bylo hrubé zjištění o rozložení organizačních pravidel v této oblasti v jednotlivých institucích a vytipování vhodného komunikačního kanálu pro další řešení projektu.

Díky tomuto dotazování byly získány přímé kontakty na zodpovědné osoby.

Otázka rovněž neposkytla vždy jednoznačnou odpověď týkající se odpovědnosti za shromažďování nebo šíření výsledků výzkumu a vývoje. V mnoha institucích mají zřejmě shromažďování výsledků vývoje na starosti jiné složky institucí než jejich šíření. V tomto směru by měla být zvolena další doplňující otázka.

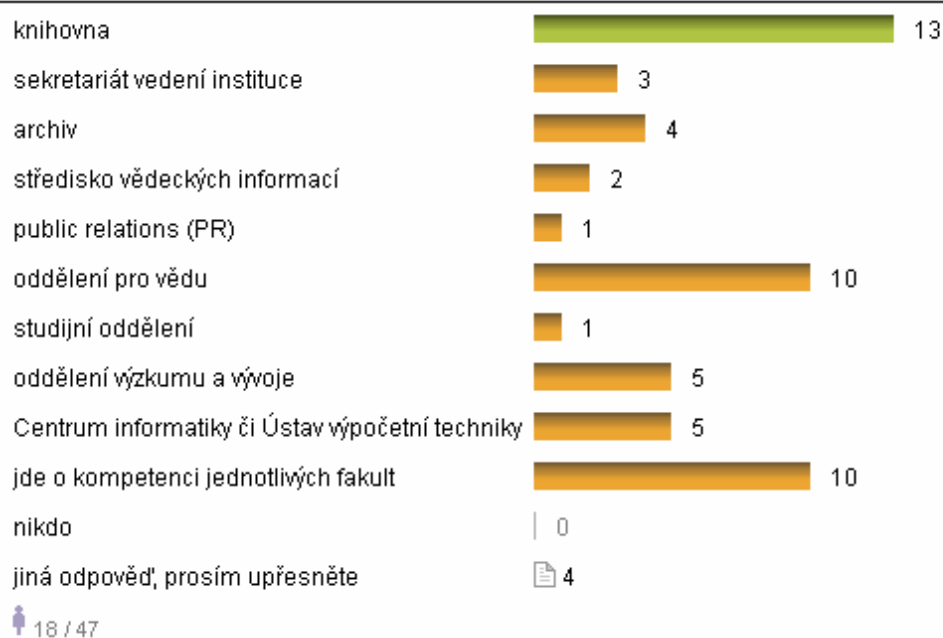
U 34 z dotazovaných institucí je za shromažďování a zpřístupňování výsledků výzkumu a vývoje odpovědná knihovna, v 18 případech sekretariát instituce. Ve většině institucí otázku shromažďování výsledků výzkumu a vývoje má na starosti více organizačních složek.

Jako jiná odpověď byly uvedeny následující možnosti:

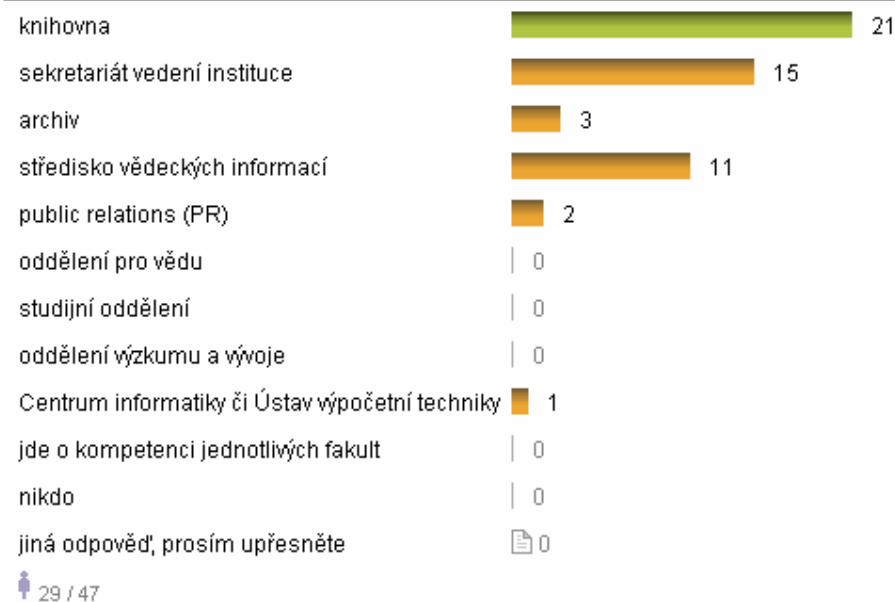
- Výsledky VaV jsou soustředěny do určené aplikace v rámci Univerzitního informačního systému a odesílány.
- Oddělení pro vědu a výzkum, oddělení pro rozvoj a mezinárodní vztahy, částečně i v kompetenci fakult

- Viz komentář (odpověď dotazovaný zahrnul do komentáře viz otázka 13)
- Řešitelé projektů

Graf č. 10 - otázka č. 3 - VŠ

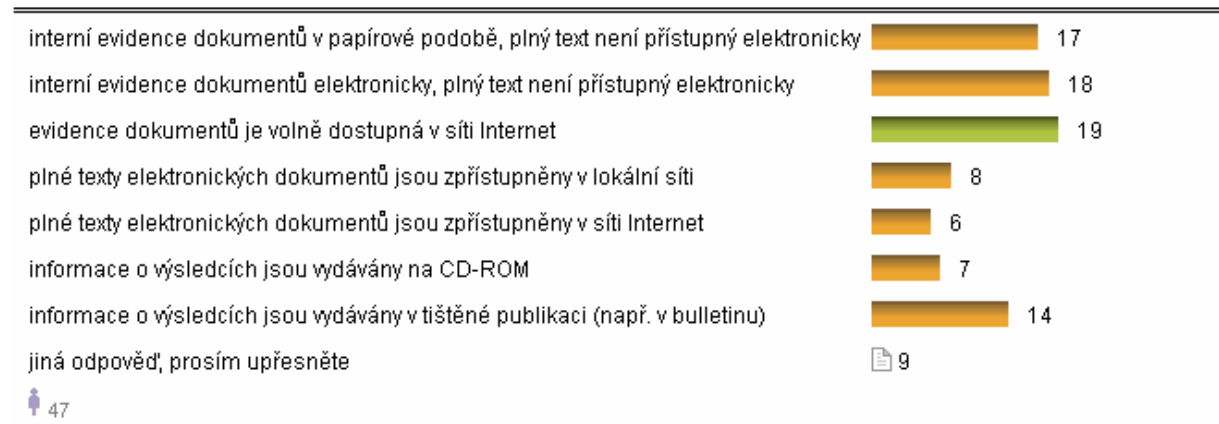

Graf č. 11 - otázka č. 3 - AV ČR

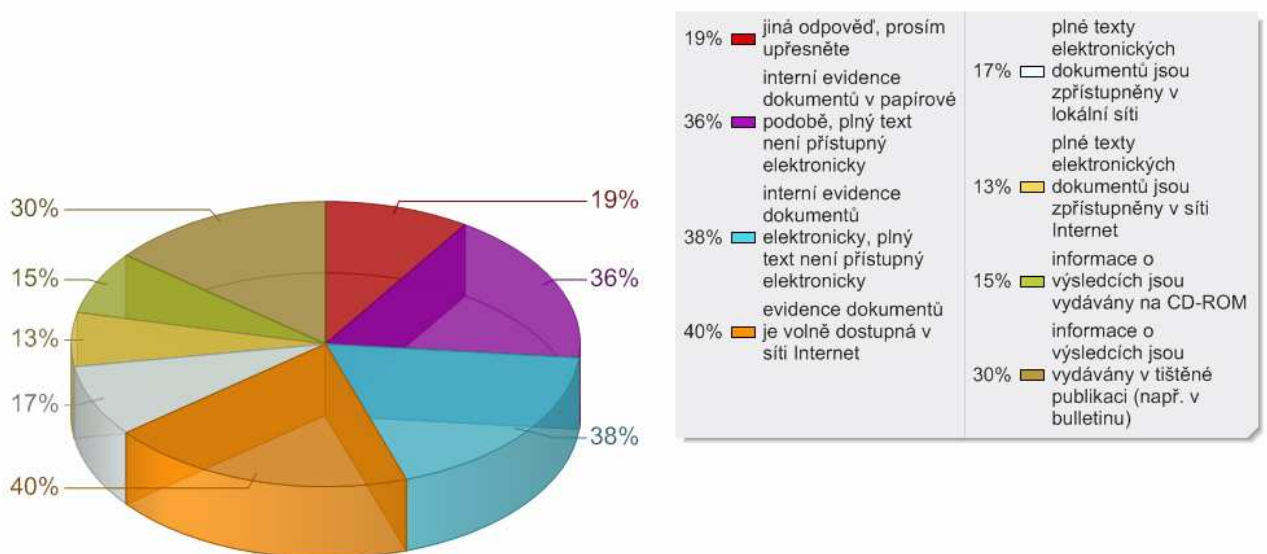

Otázka č.4 - Jakým způsobem shromažďujete a zpřístupňujete informace o vaší výzkumné a vývojové činnosti?

Graf č. 12 - otázka č. 4 - celkem

Graf č. 13 - otázka č. 4 - celkem (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Cílem otázky bylo co nejlépe vystihnout způsob, jakým je nakládáno s dokumenty nepublikovanými oficiálními kanály a dokumenty polopublikovanými (šedou literaturou). Zkoumána byla především připravenost dokumentů pro NUŠL, tzn. v jaké formě jsou shromažďovány a zpřístupňovány informace o výzkumné a vývojové činnosti. Z dotazování vyplynulo, že tato otázka nebyla položena přesně, to dokládá že 9 institucí zvolilo jinou odpověď. Jednotlivé způsoby se mohou překrývat a doplňovat. Převládají čtyři nejčastější způsoby nakládání s dokumenty, všechny umožňují využití jako zdroj informací pro plánované Národní

úložiště šedé literatury. Bylo možno označit více možností, případně doplnit nezahrnutou odpověď, více viz následující tabulka příkladů.

Tabulka č. 2

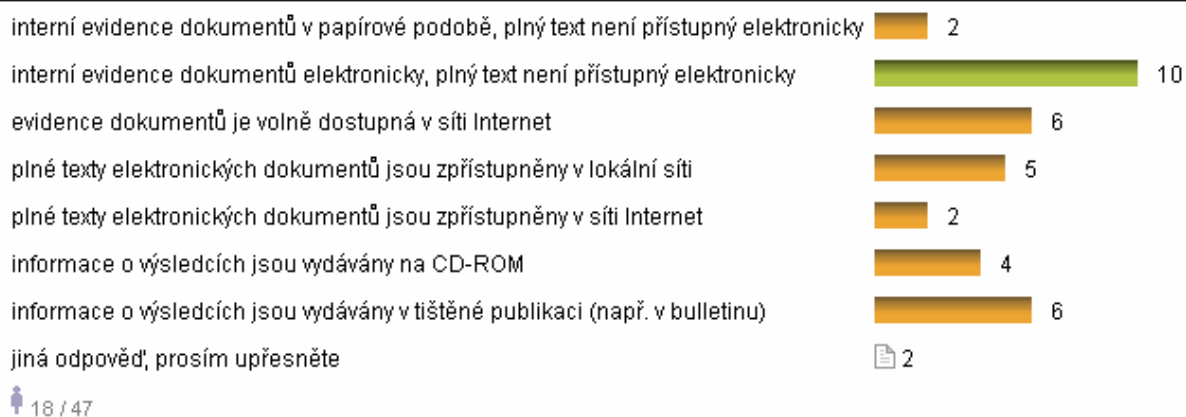
Možnost odpovědi na otázku č.4	Příklad / komentář
- interní evidence dokumentů v papírové podobě, plný text není přístupný elektronicky	<i>záznamy o dokumentech jsou vedeny ručně v papírové formě např. do sešitu, plné texty se sbromažďují výhradně v tištěné podobě.</i>
- interní evidence dokumentů elektronicky, plný text není přístupný elektronicky	<i>záznamy o dokumentech jsou ukládány do počítačového souboru (sešit v tabulkovém kalkulátoru - např. Excel, lokální databáze - např. Access), plné texty se sbromažďují výhradně v tištěné podobě.</i>
- evidence dokumentů je volně dostupná v síti Internet	<i>informace o dokumentech jsou vkládány do vlastního informačního systému dostupného online v síti Internet (např. knihovní katalog či systém evidence publikační činnosti).</i>
- plné texty elektronických dokumentů jsou zpřístupněny v lokální síti	<i>zpřístupnění v LAN, v intranetu či v extranetu (např. VPN) a vyhrazené všem nebo vybraným zaměstnancům. Jeho další zpřístupnění externím zájemcům je podmíněno schválením vaší institucí.</i>
- plné texty elektronických dokumentů jsou zpřístupněny v síti Internet	<i>zpřístupnění volné či podmíněné registrací</i>
- informace o výsledcích jsou vydávány na CD-ROM	<i>instituce pravidelně nebo nepravidelně vydává CD-ROM obsahující evidenci dokumentů, doplněnou např. o abstrakty nebo plné texty.</i>
- informace o výsledcích jsou vydávány v tištěné publikaci (např. v bulletinu)	<i>instituce pravidelně nebo nepravidelně vydává tištěnou evidenci dokumentů, doplněnou např. o abstrakty nebo plné texty.</i>

Mezi uváděné další odpovědi patří:

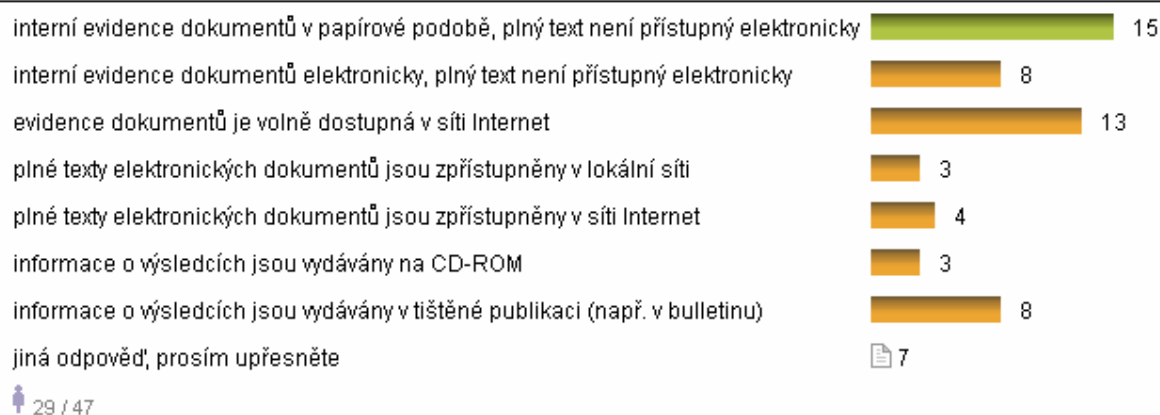
- tuto evidenci nevedeme
- mezinárodní archivy elektronických publikací

- v naší instituci nejsou produkovány nepublikované výsledky výzkumné a vývojové činnosti
- záleží na druhu dokumentu
- informace jsou uloženy v Informačním systému VŠ
- pokud je autor poskytne, jsou volně přístupné v síti Internet
- různě dle charakteru a typu dokumentu
- dokumenty nepublikované oficiálními kanály neshromažďujeme ani nezpřístupňujeme
- výzkumné a technické zprávy zůstávají na odděleních, která je vytvořila, nezpřístupňují se

Graf č. 14 - otázka č. 4 - VŠ

Graf č. 15 - otázka č. 4 - AV ČR

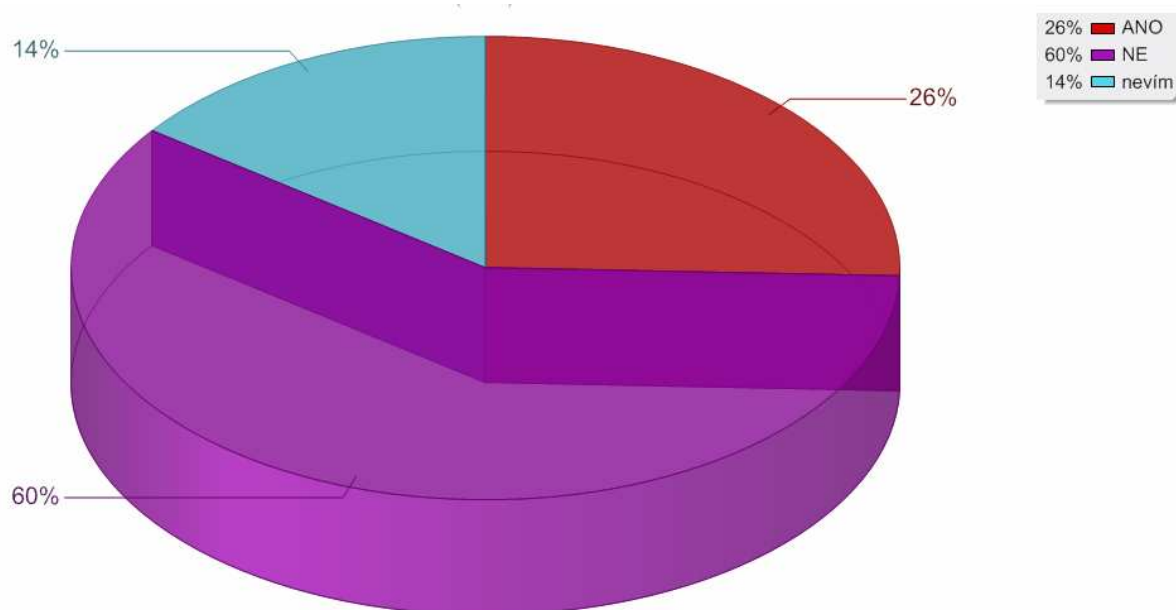

Otázky č.5 a 6 - Uveďte, zda ve vaší instituci existuje předpis, který kodifikuje zpřístupnění výsledků výzkumné a vývojové činnosti. Pokud existuje, vložte odkaz na online verzi tohoto interního předpisu, případně uveďte označení, název, data vydání a platnosti tohoto interního předpisu.

Graf č. 16 - otázka č. 5 a 6 - celkem

Graf č. 17 - otázka č. 5 a 6 - celkem (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

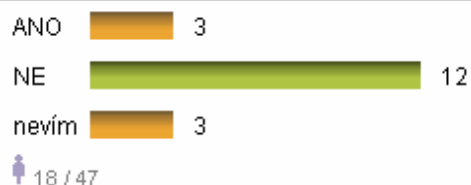
Cílem otázek bylo zjistit, zda a jakým způsobem se v interních předpisech dotazované instituce odráží problematika zpřístupňování výsledků vědecké a výzkumné činnosti. Může se jednat např. o statuty, příkazy, směrnice, interní normy a standardy, případně další vnitřní předpisy. Smysl otázky spočívá v potřebě usnadnění návazných jednání o budoucí spolupráci. Předpokladem je kodifikovat spolupráci smluvně na základě a s využitím vnitřních předpisů instituce.

Výsledky byly velice různorodé, někteří respondenti citovali základní legislativní normy (Zákon o AV ČR aj.), jiní informovali o existenci vnitřních předpisů (veřejných i pro vnitřní potřebu) např. Interní předpis AV ČR o evidenci výsledků vědecké činnosti (ASEP). Předpisy

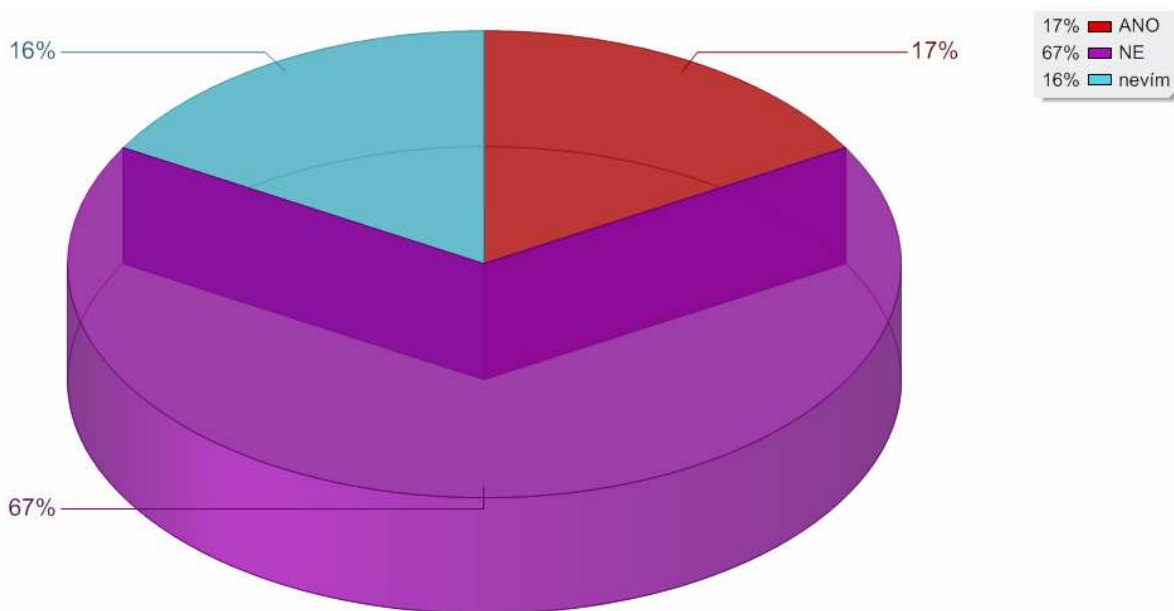
definující zpřístupnění výsledků výzkumné a vývojové činnosti obsahují výpůjční řady archivů, knihovní řady, pravidla pro nakládání s autorskými díly, organizační řady, spisové a skartační řady, pravidla pro zpřístupnění vysokoškolských kvalifikačních prací a jiné.

STK nyní může přímo odkázat na konkrétní předpis dané instituce, pokud jej tato ve formě odkazu či citace poskytla a urychlit tak přípravu licenčních ujednání.

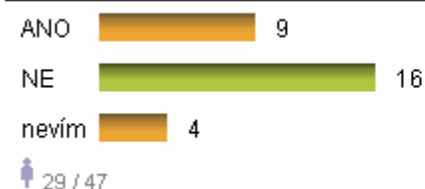
Graf č. 18 - otázka č. 5 a 6 - VŠ

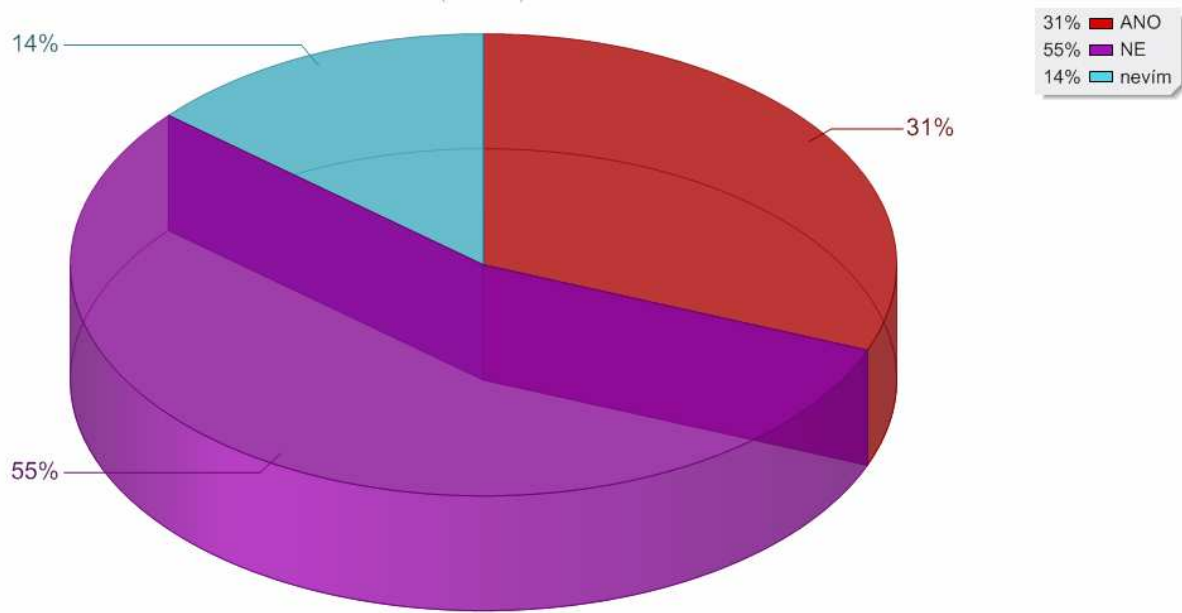
Graf č. 19 - otázka č. 5 a 6 - VŠ (vyjádřeno v procentech)

Graf č. 20 - otázka č. 5 a 6 - AV ČR

Graf č. 21 - otázka č. 5 a 6 - AV ČR (vyjádřeno v procentech)

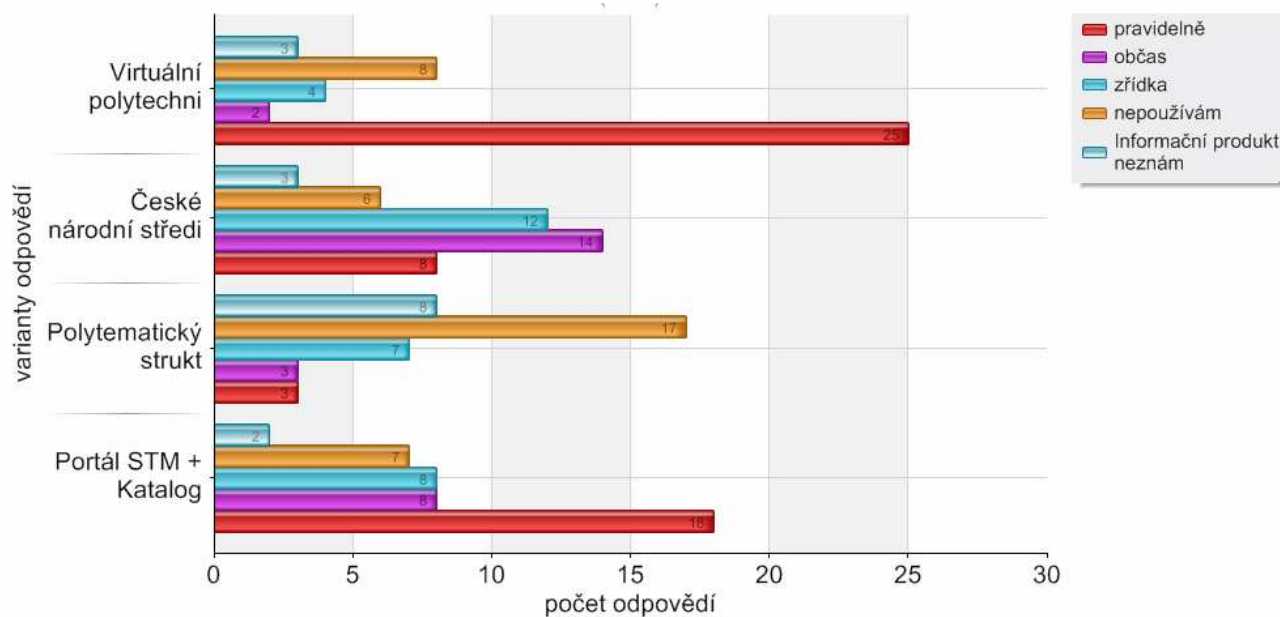

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Otázka č.7 – Které informační produkty STK znáte nebo využíváte?

Informační produkty STK Polytematický strukturovaný heslář, Virtuální polytechnická knihovna, České národní středisko a Databáze ISSN a Portál STM bylo možno ohodnotit ze škály "pravidelně", "občas", "zřídka" a "nepoužívám", případně "Informační produkt neznám". Cílem dotazu bylo zjistit znalost a využívanost produktů STK mezi respondenty. Budoucí Národní úložiště šedé literatury by mělo navázat na úspěchy těchto produktů.

Graf č. 22 - otázka č. 7 - celkem

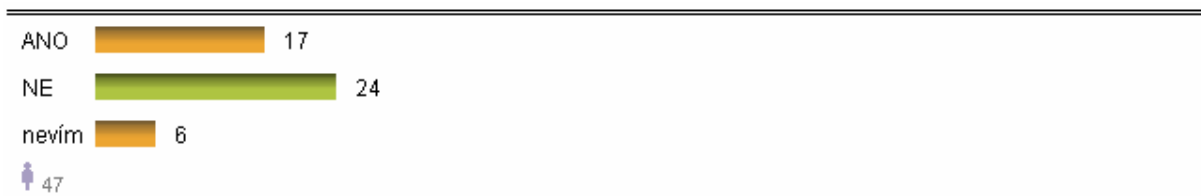

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

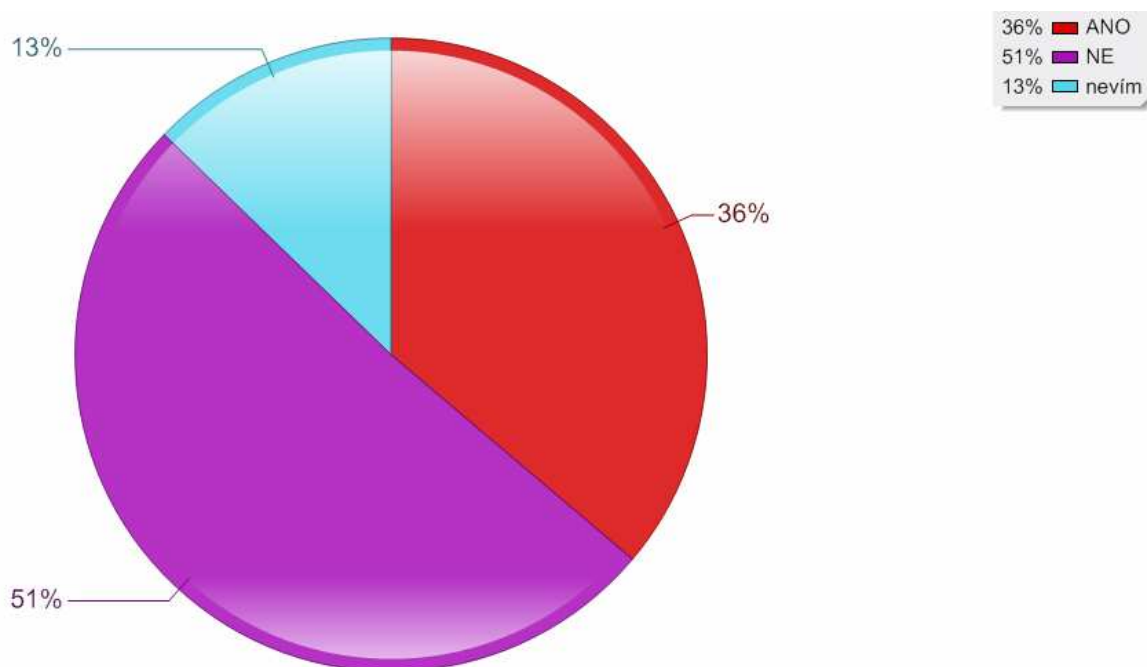
Na otázku odpovědělo pouze 46 institucí, jedna odpověď nevyplnila. Ve srovnání nepřekvapí největší pravidelná využívanost Virtuální polytechnické knihovny (25 institucí ji využívá pravidelně), následovaná využívaností Portálu a Katalogu STM (18 institucí využívá pravidelně). Na koncepci obou těchto produktů bude navazovat i plánované Národní úložiště šedé literatury.

Otázka č.8 - Využívali jste v minulosti Státní technickou knihovnou provozovaný Kooperační systém šedé literatury a databázi SIGLE (aktivně či pasivně)?

Graf č. 23 - otázka č. 8 - celkem

Graf č. 24 - otázka č. 8 - celkem (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Z výsledků je patrné, že využívání databáze SIGLE a informací o produkci šedé literatury v minulosti nebylo nevýznamné. (17 z 47 dotázaných). STK by chtěla na tuto tradici navázat a vytvořit tak kvalitní databázi šedé literatury - NUŠL.

Graf č. 25 - otázka č. 8 - VŠ

ANO 10

NE 5

nevím 3

 18 / 47

Graf č. 26 - otázka č. 8 - AV ČR

ANO 7

NE 19

nevím 3

 29 / 47

Otázka č. 9 - Odhadněte počet potenciálních uživatelů informací o nepublikovaných či polopublikovaných výsledcích výzkumu a vývoje v ČR, kteří pracují ve vaší instituci.

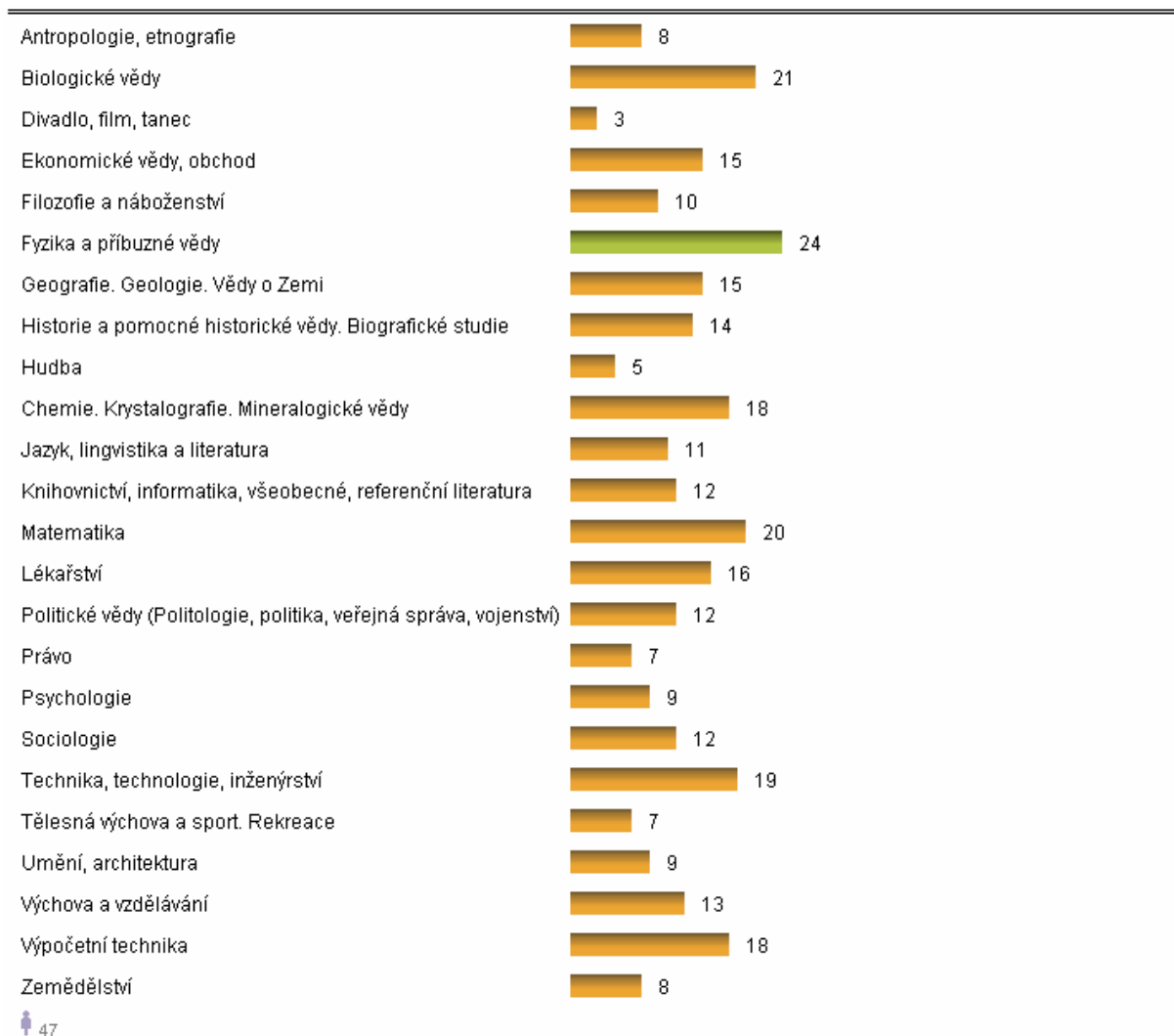
Cílem otázky je zjistit (řádově) přibližný rozsah uživatelské obce zabývající se o nepublikované či polopublikované výsledky výzkumných a vývojových aktivit, neboli potenciální uživatelskou obec Národního úložiště šedé literatury. Údaje nastiňují uživatelskou poptávku po podobném systému. Výsledky jsou spíše orientační, neboť každý z respondentů využil jinou metodiku (odhad, součet výzkumných pracovníků, započtení studentů).

Tabulka č. 3

přibližný rozsah uživatelů NUŠL, ŠL v rámci instituce	počet institucí
1-9	6
10-90	14
100-900	9
1 000-9 000	5
10 000 a více	2
nikdo	4
není možné odhadnout, neodpověděli	7

Otázka č. 10 - Zaškrtněte klíčová slova, která nejlépe popisují obsah výzkumných či vývojových aktivit vaší instituce.

Graf č. 27 - otázka č. 10 - celkem

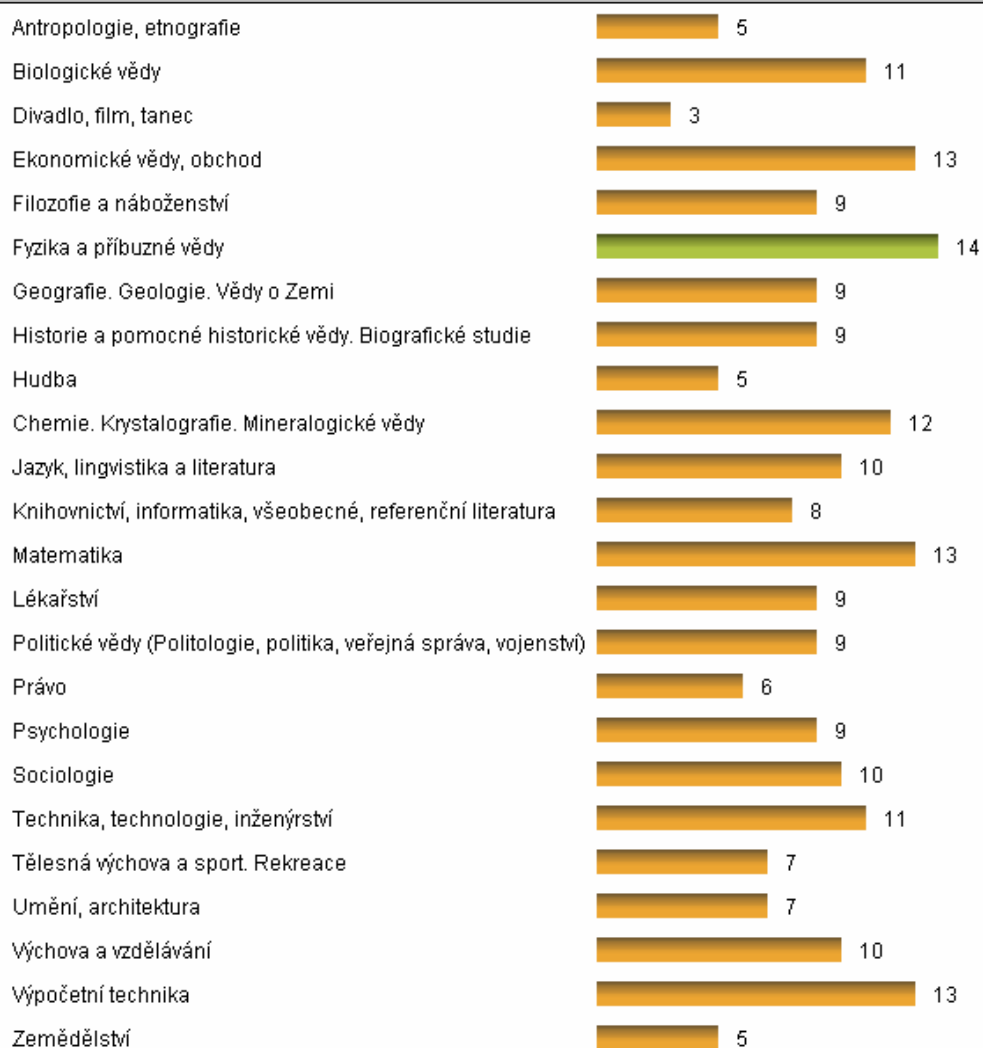

Vybírat bylo možno z 24 předmětových kategorií (tříd) Konspektu, bylo možno označit více možností. Třídění Konspektu bylo zvoleno pro jeho široké rozšíření v prostředí českých knihoven. Jedná se o standard Národní knihovny ČR doporučený k třídění informačních zdrojů.

Cílem otázky bylo zjištění tematických kategorií šedé literatury, které by měly být následně zastoupeny v NUŠL.

Z dotazování vyplynulo, že zastoupeny budou všechny předmětové kategorie Konspektu.

Graf č. 28 - otázka č. 10 - VŠ

18 / 47

Graf č. 29 - otázka č. 10 - AV ČR

29 / 47

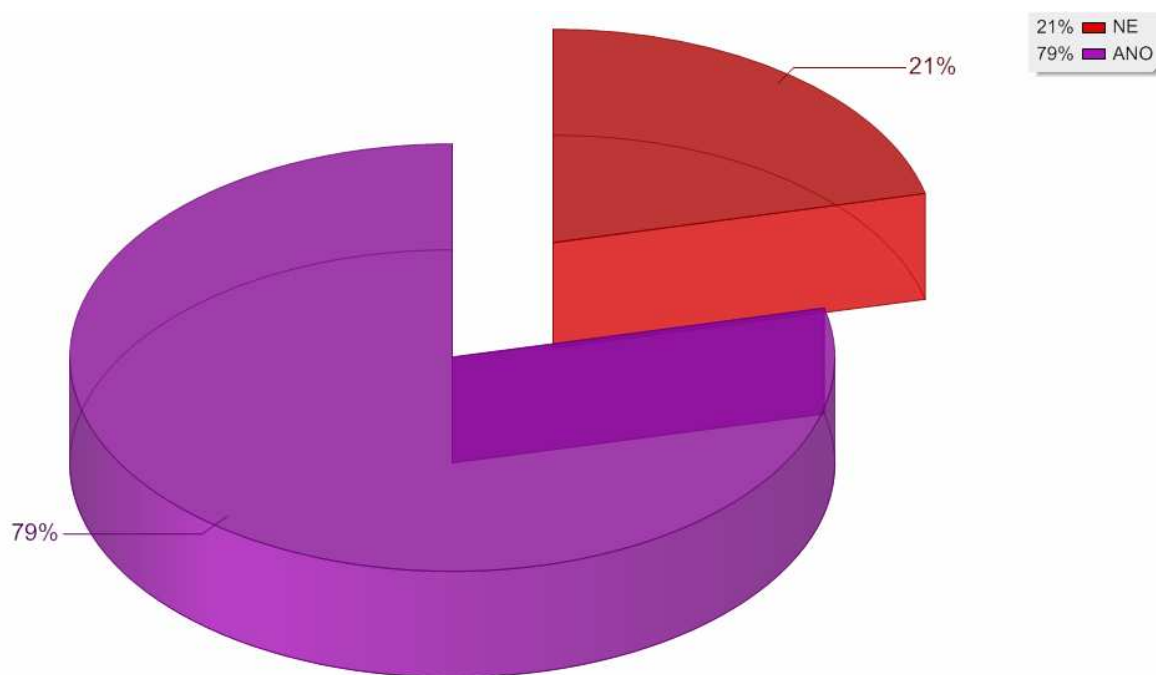
Otázka č.11 - Považujete za výhodné, aby uživatelé měli možnost vyhledat dokumenty³ o výsledcích výzkumu a vývoje vaší instituce na společném místě s výsledky z jiných institucí?

V otázce se rozumí dokumenty nepublikované oficiálními kanály.

Graf č. 30 - otázka č. 11 - celkem

Graf č. 31 - otázka č. 11 - celkem (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Smyslem otázky bylo zjistit, zda existuje společenská poptávka po jednotném systému, který by integroval na jednom společném místě výsledky vývojové a výzkumné činnosti více institucí včetně možnosti dodání původního dokumentu, např. plného textu. Dodání plného textu bude uskutečněno striktně podle zásad a pravidel dohodnutých s autorem dokumentu a jeho mateřskou institucí (licenční podmínky).

Z dotazování vyplynulo, že instituce by uvítali jednotný systém pro evidenci šedé literatury. Má o něj zájem 37 ze 47 dotázaných institucí, tj. 79%. Předpokládané využití tohoto systému se dá předpokládat podobné, jako u ostatních produktů Státní technické knihovny (viz. otázka 7).

Umožnění vyhledávání dokumentů na jednom místě je klíčová vlastnost systému NUŠL. Jak vysoké školy, tak i výzkumné ústavy pokládají tuto funkcionalitu za výhodnou.

³ nikoli nutně v plném textu

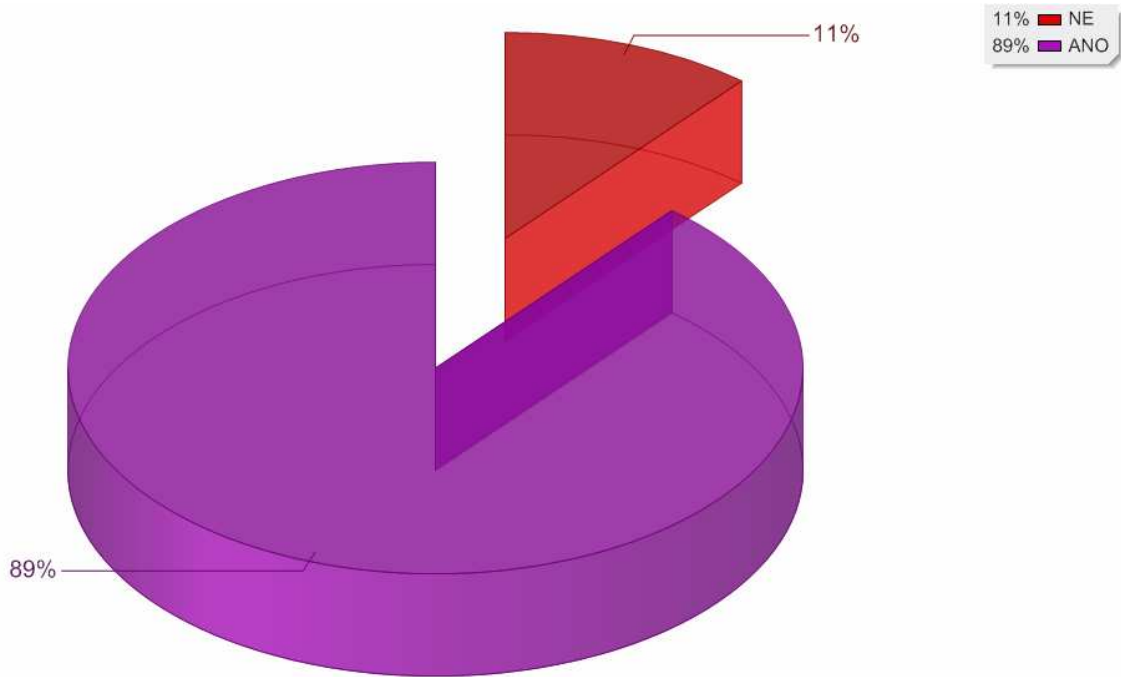
Graf č. 32 - otázka č. 11 - VŠ

ANO 16

NE 2

 18 / 47

Graf č. 33 - otázka č. 11 - VŠ (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

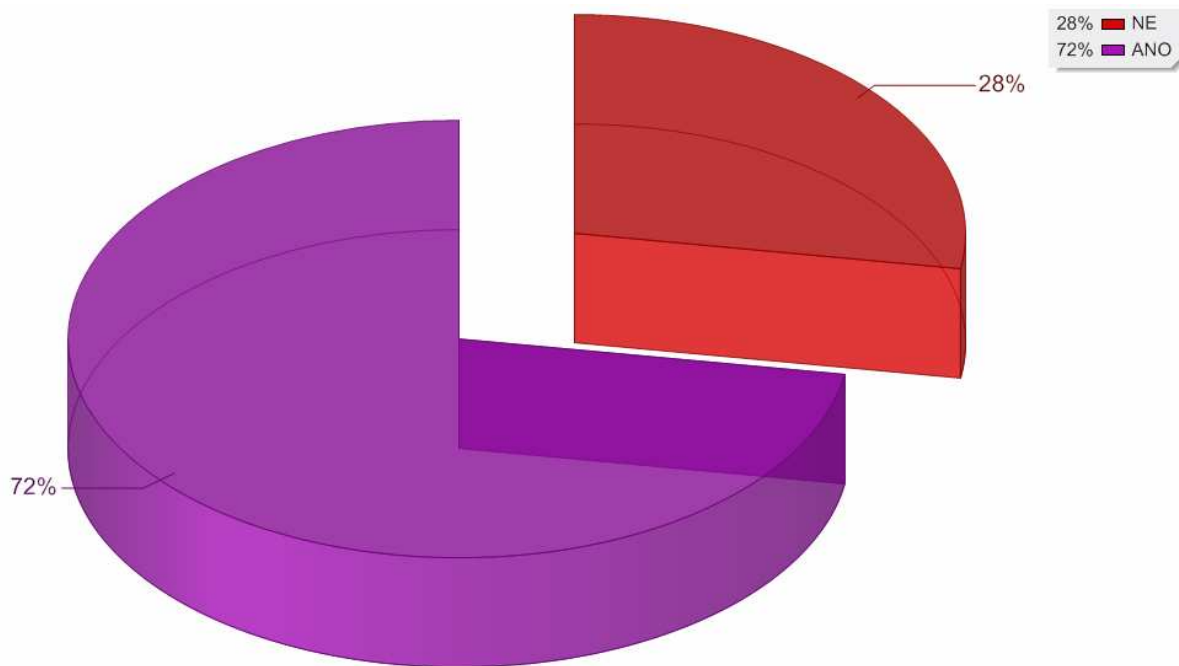
Graf č. 34 - otázka č. 11 - AV ČR

ANO 21

NE 8

 29 / 47

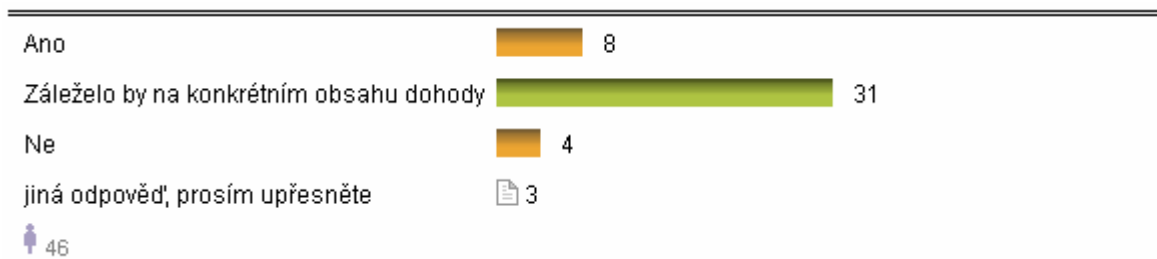
Graf č. 35 - otázka č. 11 - AV ČR

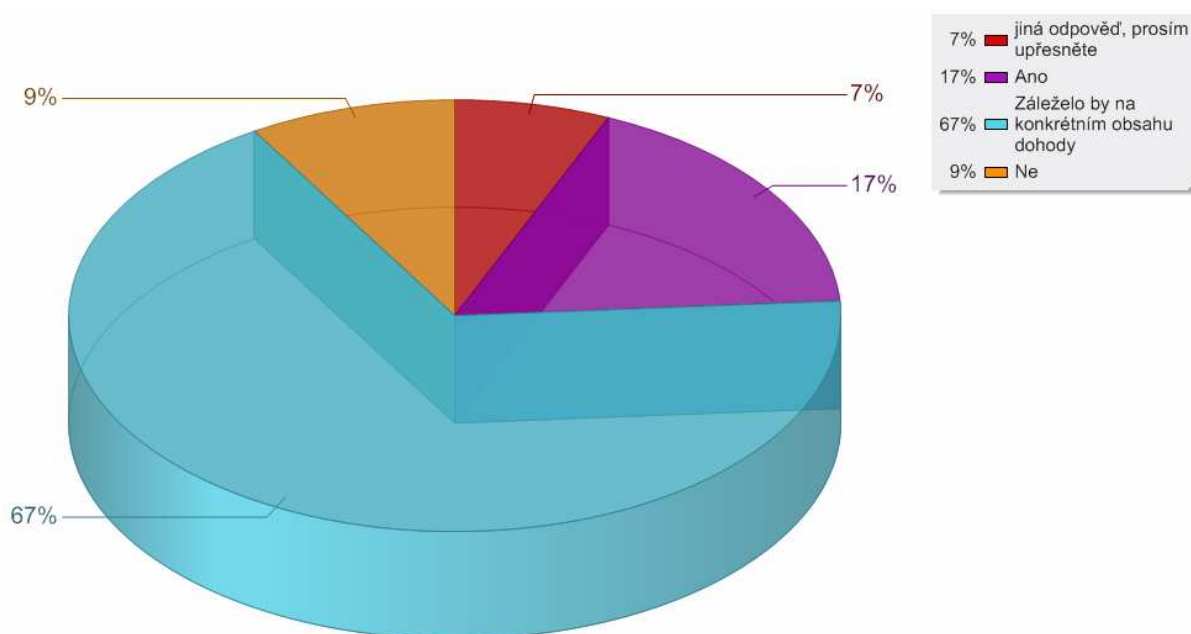
oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Otázka č. 12 - Je pro vás přijatelná dohoda se Státní technickou knihovnou o spolupráci při uchování a/nebo zpřístupňování informací o výsledcích vašeho výzkumu a vývoje v plánovaném Národním úložišti šedé literatury?

Graf č. 36 - otázka č. 12 - celkem

Graf č. 37 - otázka č. 12 - celkem (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Tato otázka souvisí s předchozí otázkou č. 11. Vzhledem k existujícím legislativním úpravám v oblasti autorského práva bude v případě navázání spolupráce nutné uzavřít dohody, vymezující omezení pro poskytovaná data a charakterizující poskytované služby.

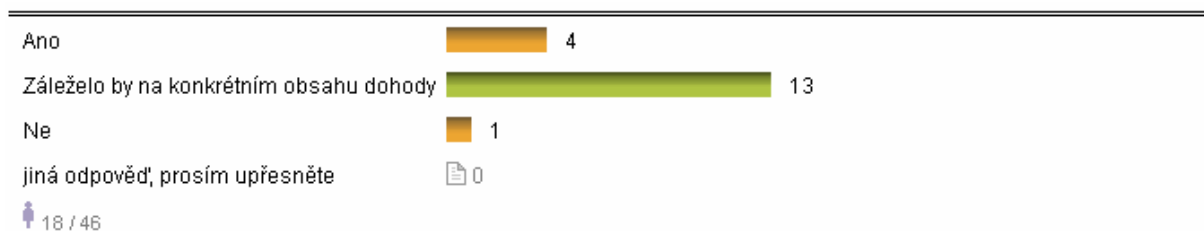
Z odpovědí vyplývá, že Státní technická knihovna je pro dotázané instituce partnerem pro společné aktivity zpřístupňující nepublikované a polopublikované výsledky výzkumu a vývoje (šedou literaturu).

Na otázku odpovědělo 46 institucí (jedna instituce otázku nezodpověděla), 8 z nich s dohodou o spolupráci souhlasí, 31 institucí by tuto dohodu přijalo na základě jejího konkrétního obsahu. 4 instituce s dohodou nesouhlasí, 3 instituce zvolili jinou odpověď

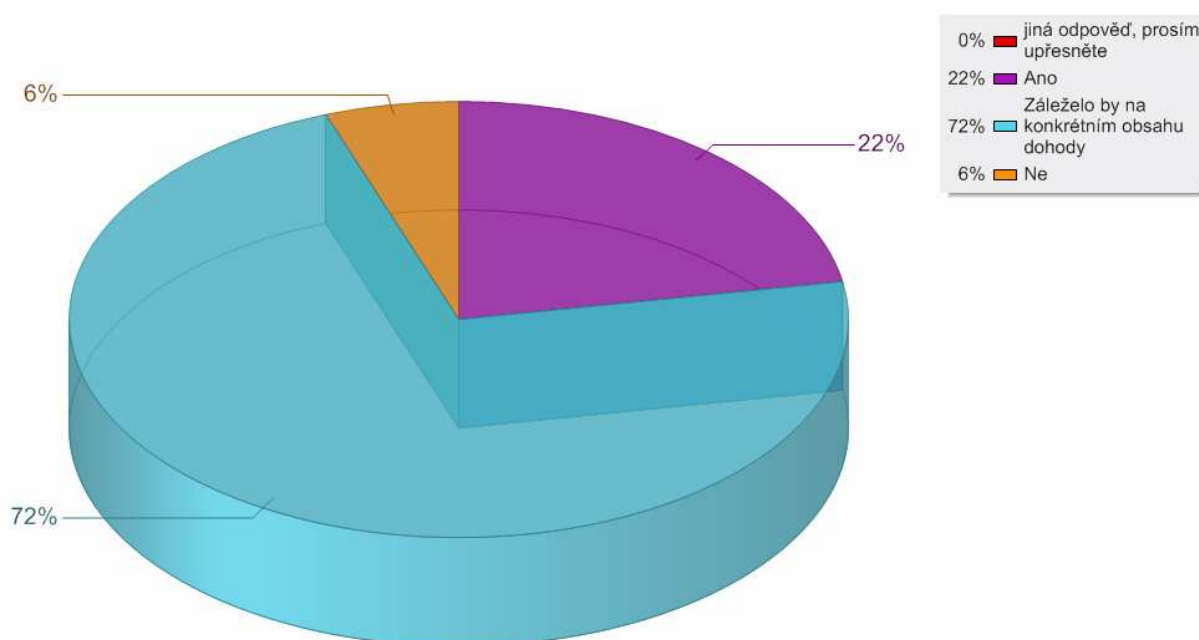
- zatím ne; nebudou mít pro databázi šedé literatury jiné dokumenty než disertační práce

- pracovníci jsou nuceni výsledky publikovat v časopisech
- v naší instituci vzniká naprosté minimum šedé literatury

Graf č. 38 - otázka č. 12 - VŠ

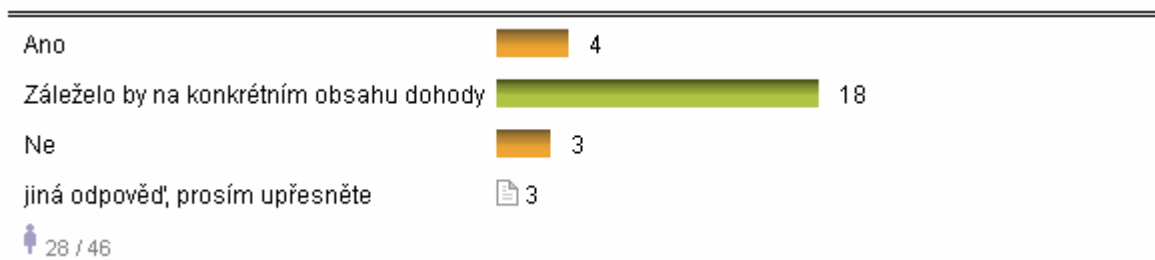

Graf č. 39 - otázka č. 12 - VŠ (vyjádřeno v procentech)

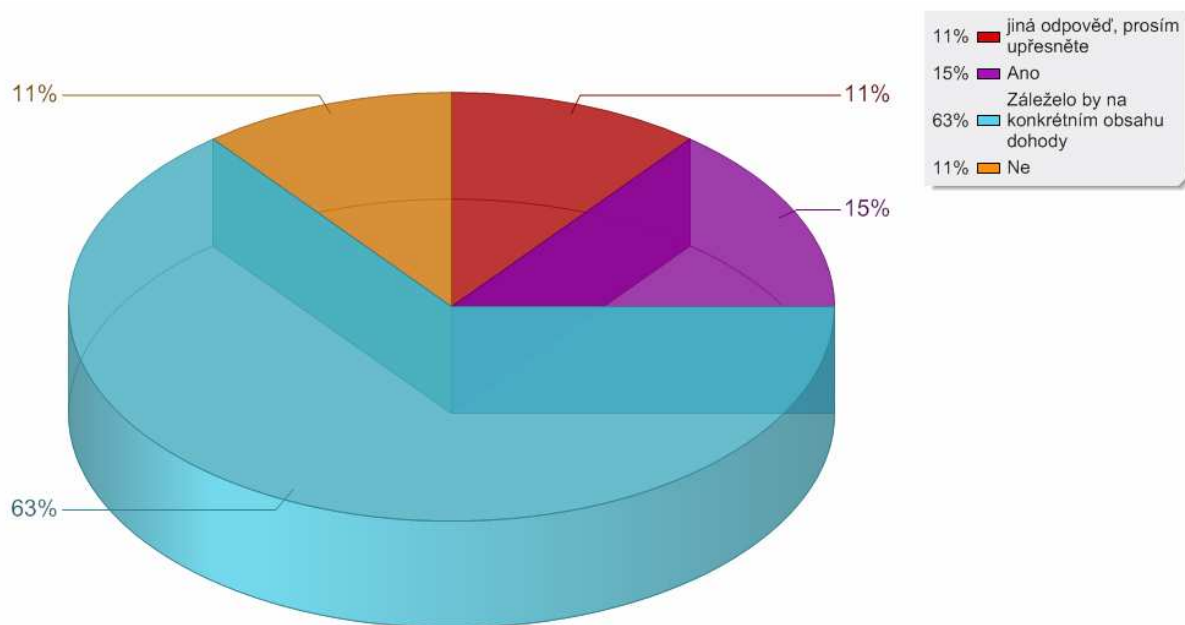

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Graf č. 40 - otázka č. 12 - AV ČR

Graf č. 41 - otázka č. 12 - AV ČR (vyjádřeno v procentech)

oprávněný uživatel licence: Státní technická knihovna | vytvořeno v easyresearch.biz

Otázka č.13 - Prostor pro komentář k dotazníku či k navrhované spolupráci se Státní technickou knihovnou.

Zaslané komentáře:

V naší instituci vzniká poměrně **malé množství tzv. šedé literatury**, většina výsledků vědecko-výzkumné činnosti je **publikována** v oficiálních sbornících, periodikách či monografiích.

- V našem oboru (**fyzika a příbuzné vědy**) většinu toho, co není v prestižních časopisech (a předtím pro rychlost v mezinárodních elektronických archivech) nemá smysl číst.
- Dohoda dle ot. č. 12 musí zohlednit **problémy duševního vlastnictví**
- **Relevantní výsledky zveřejňujeme sami** a rozesíláme povinné výtisky
- fulltextová databáze šedé literatury je **skvělá myšlenka**. možná by stálo za to archivovat i měřená data.
- VÚ XY není vlastník VŠ prací, které sice vznikly na VÚ, ale jsou na různých VŠ. **Práce pouze evidujeme** v systému ASEP.
- Pro Univerzitu XY je **důležité**, aby **výsledky jejího výzkumu a vývoje byly umístěny na společném místě s výsledky jiných institucí, které se tak budou moci vzájemně porovnávat**.
- Pracovníci Ústavu XY AV ČR zpracovávají **velké množství tzv. nálezových zpráv** a další dokumentace terénního výzkumu. Součástí je zároveň centrální archiv nálezových zpráv pro území Čech. V současné době se dokončuje projekt digitalizace tohoto archivu a jeho zpřístupnění pomocí internetu.
- Dotazník obsahuje **nejasně formulované otázky**, resp. volby **odpovědí nelze jednoznačně použít pro strukturu VŠ** jako je XY a pro tolik typů dokumentů, u kterých **není na VŠ stejný režim** pro uchovávání či zpřístupňování. **Řada otázek pouze nepřímo souvisí** s budováním NUŠL, jedná se o **interní záležitosti** školy, které **nejsou relevantní** pro získávání informací o výsledcích. Naopak **nebylo kam vložit, že jestliže dojde ke smlouvě** o účasti v NUŠL, což bude předmětem dalšího jednání, bude to **pouze na sběr metadat**. **Dotazník vykazuje neznalost univerzitního prostředí**, některé odpovědi si mohl tazatel zjistit z webových stránek institucí.
- Dotazník byl vyplněn ve spolupráci knihovny a vedení ústavu.
- jedná se primárně ze strany VŠ XY o **poskytnutí metadat** k disertačním pracím
- **Spolupráce není špatný nápad**.
- Vzhledem k tomu, že **výsledky práce** ústavu jsou hlášeny do **databáze ASEP**, pak zveřejňovány, **nevidím příliš velký prostor ke spolupráci**.
- Významné výsledky jsou publikovány v časopisech a monografiích. Šedá literatura v našem oboru prakticky nemá význam.
- K otázce č. 10 - jedná se o obory, které se na naší univerzitě buď studují nebo přímo se studiem souvisí - probíhá tedy doplňování v podobě knižních aj. publikací

- Ad ot. 5: Předpis existuje, ale netýká se šedé literatury. Týká se prací publikovaných v impaktovaných periodících. Všechny tyto články jsou každoročně dodávány do databáze ASEP.

Otázka č.14 – Počet zaměstnanců v instituci

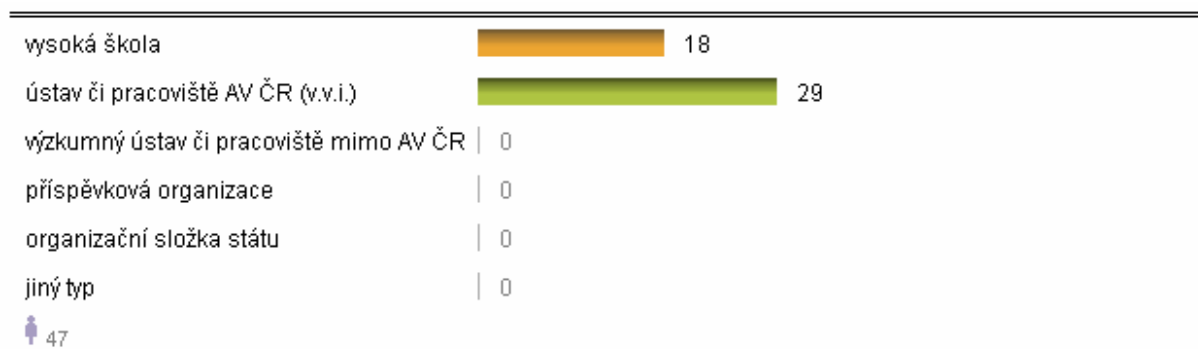
[Graf č. 42 - otázka č. 14 - celkem](#)

Smyslem otázky bylo rozčlenit odpovědi dle velikosti instituce. Jedná se pouze o filtrační otázku.

Otázka č.15 – Typ instituce

[Graf č. 43 - otázka č. 15 - celkem](#)

Jedná se pouze o filtrační otázku, která měla ověřit, že dotazovány byly pouze výzkumné ústavy AV ČR a vysoké školy.

Další typy institucí produkujících šedou literaturu prozatím nebyly dotazníkovým šetřením osloveny.

Otázka č.16 – Název instituce a kontaktní údaje

Otázky č. 14 a 15 byly filtračními otázkami, obsah odpovědí otázky č. 16 (tj. Název instituce a kontaktní údaje) je součástí přílohy č.1, která je určena pro interní potřeby STK.

Shrnutí

Hlavní účel dotazníku – zjištění poptávky po systému sledujícím šedou literaturu a poskytujícím návazné služby byl naplněn.

Další účel dotazníku – zjištění kontaktů na odpovědné osoby přímo v jednotlivých institucích mající danou problematiku ve své agendě – byl naplněn částečně, neboť na dotazník odpovědělo 61 % z oslovených institucí.

V rámci dotazování byly zodpovězeny základní otázky týkající se produkce šedé literatury v oslovených institucích, způsobu její evidence, shromažďování a zpřístupnění.

Některé instituce (26%) mají předpis, který kodifikuje zpřístupnění výsledků výzkumné činnosti.

Dále byly zjišťovány způsoby financování výzkumu a vývoje, jehož finálním produktem je právě šedá literatura. Z dotazování vyplynulo, že se jedná především o peníze ze státního rozpočtu.

Z dotazování vyplynulo, že instituce, které na dotazník odpověděly, jsou z velké části připraveny na spolupráci s STK co se týče poskytování záznamů o dokumentech šedé literatury či přímo jejich plných textů.

Státní technickou knihovnou provozovaný Kooperací systém šedé literatury a databázi SIGLE v minulosti využívalo 17 z oslovených institucí. Dá se předpokládat, že by se staly uživateli NUŠLu. Potenciální počet uživatelů NUŠLu je těžké kvalifikovaně odhadnout, ale dá se předpokládat významný počet uživatelů z univerzitní a akademické sféry.

Tématické zaměření šedé literatury bude pokrývat všech 24 předmětových kategorií Konspektu.

37 institucí ze 47 dotázaných považuje za výhodné, aby uživatelé měli možnosti informace z oblasti šedé literatury vyhledávat na jednom místě.

Ochota k budoucí spolupráci je u 39 ze 47 dotazovaných institucí, záleží bude ovšem na sjednaných licenčních podmínkách.

Státní technická knihovna se jeví jako vhodný subjekt pro shromažďování dokumentů z oblasti ŠL, neboť má technické i personální předpoklady. To dokazují její úspěšné informační produkty (např. VPK, Portál STM), které jsou dotazovanými institucemi hojně využívány a mají k nim důvěru.

Organizace, které se kladně vyjádřily k projektu NUŠL, Státní technická knihovna v souladu s harmonogramem projektu osloví a zaměří se na získání informací týkajících se variability licenčních ujednání, technických podmínek předávání informací (metadata, formáty a protokoly) a otázek softwarové podpory jednotlivých institucí. Zjišťování výše jmenovaných údajů nebude vedeno formou dotazníkového šetření, ale formou rozhovorů a dojednávání s jednotlivými spolupracujícími institucemi.

V budoucnu hodláme realizovat další výzkumy na toto téma, ve kterých oslovíme jednotlivé fakulty vysokých škol, soukromé vysoké školy a dalších instituce z oblasti výzkumu a vývoje, jako jsou výzkumné ústavy mimo Akademii věd ČR, příspěvkové organizace, organizační složky státních orgánů, samosprávné orgány a podnikovou sféru.